

Sergej Jesenin
(1895–1995)

PESMI

Mati na Kresnikovo je skoz gozd hodila,
bosa v krilu robljenem roso je gazila.

V nóge so jo zbadale trave uročene,
jókala je revica ne od muke ene.

Brez vseh znakov síceršnjih krče je dobila,
javknila dobrotnica in je porodila.

S pesmimi sem jaz rodil v travni se zibeli,
sviti pomladanski so v mavrico me vpeli.

Zrastel sem do zrelosti vnuk kresnikovanja
in polmrak čarovništva srečo mi naznanja.

A po vesti sreča ta ni mi, ne po krvi,
sam korajžo volim si, sam oči, obrvi.

V sinjem siju tajam se kot snežinka bela
in k usodi zdraharski vse sledi zadelam.

1912

*

Beli sneg trosi krhlíka,
rože se v rosi blišče.
V polje med žita velika
trumoma vrane lete.

Venejo svilnate trave
in diši smolnati bor.
Oj, ve ravnine, dobrave,
jaz od pomladi sem nor!

Zdaj veselé srce moje
svetle skrivnostne vesti.
Zdaj o nevesti le pojem,
v mislih sem zmeraj pri nji.

Trosi, krhlika, sneg, trosi!
Polni se, gozd, s petjem ptic!
V polje v drncu znosim,
nežnih zasejem cvetic.

1910

*

Spet tukaj sem, spet sem doma,
kjer vse zamišljeno je, nežno.
Za holmom kodrasta temà
mi maha z roko belosnežno.

Sivine čádstega dne
razkuštrano drsijo mimo,
večerna žalost nehoté
vznemirja me nepremagljivo.

Nad kupolo cerkvenih glav
je senca zarje zmeraj večja.
O znanci iger in zabav,
nikoli vas ne bom več srečal!

V pozabo leta so odšla
in bogvekam še mi za njimi
in samo voda brbota
kot prej pod delavnimi mlini.

In često na večer v meglí
ob zvenu zlomljenega šaša
prst mólim zanje, ki jih ni,
ki čas jih v nepovrat odnaša.

1915

*

Jordanska golobica

1

Dežela moja zlata!
Jesenski hram svetla!
Gosí kričava jata
leti v nebo daljav.

To vojska duš človečjih,
določenih za smrt,
je vstala iz jezer spečih,
leti v nebeški vrt.

Labod je bel pred njimi.
V očeh mu muka-križ.
Tako mar v bolečini
ti, Rusija, ihtiš?

Ne joči, lèti, vztrajaj,
vse čas ima in breg.
Vetrove pesem spaja,
a pesem kane v vek.

2

Glej – golobica črna
vetru je sedla v dlan.
Dími kot jutranja zarja
spet se moj Jordan čez plan.

Sinji slavim ti sinjino,
zvezde-žeblijo jo drže.
Spet v blagodat materino
stezam uboge roké.

Vidim vas, kraji plodni,
s čredo konj osorej.
S frulo pastirsko blodi
skoz vrbje apostol Andrej.

In polna muke in gneva
tam, na robu vasi
Mati, Prečista Deva,
šibo nad oslom vihti.

3

O ljudje, ljudje, o bratje!
Vsi mi, prav vsi, kar nas je
bomo šli v te blage kraje,
koder Rimska cesta grè.

Ne objokujte odhajajoèih,
ki odhajajo vsak èas –
tam na šmarnicah cvetoèih
lepše je, kot je pri nas.

Varuh ljubezni – usoda dana
s sreèo malo gre v korak.
Kdor je bil ljubimec danes,
bo že jutri siromak.

4

O novi, novi, novi
dan, ki prebijaš oblak!
Kot otrok sonèen priplovi
k meni in sedi na prag.

Naj ti z luno glavnikom
poèešem pramene las,
taka je stara olika
sprejemanja gosta pri nas.

Mavrikina senca biva
z nami sredi poljan,
kot dežek po zlatih njivah
k nam je prišel Abraham.

Sédi na prag, tu v bližino,
stisni se tiho v objem.
Kot sveèo zvezdico sinjo
tokrat pred tabo prižgem.

K tebi bom molil in klical,
pel tvojemu Jordanu psalm ...
Glej, tu je ta golobica,
vetru je sedla v dlan.

Marčni dež odplesal je, odpénil,
odvihral vihar.
Dolgočasno je, Sergej Jesenin,
tebi biti par.

Dolgčas je poslušati pod nebom
tlesk nevidnih kril:
Spev tvoj, da zbudi grobove dedov,
ne premore sil.

Zagradila je beseda, vzela
daljo tvojih dni.
Ne v vetrovih, v težkih knjigah dela
sen tvoj zazveni.

Nekdo sede, drug povesi rame
in izproži dlan.
Koga tvoj večer rdeči gane,
ti vse manj in manj.

Vzburi kdo Brjusova in Bloka,
druge vzvalovi,
toda dan enako pride z vzhoda,
enako hip mini.

Lik svetá ne spremenijo pesmi,
list ne pade z vej.
Z usti rdečimi pripet zares si
k nebu za vselèj.

Za vselèj nad tabo roke zganil
zvezdni je Pilat . . .
Eloí, Eloí, lama sabaktani,
daj, umrem naj mlad.

1917

*

A po mletju, ko testo se skvasi,
spečejo jedi okusnih kup
in takrat se v vrč želodca splazi
leči jajca zlobe belkast strup.

Potlej ko udarce, žitu dane,
grobost žanjcev stisne v dišeč sok,

spravlja jedežem meso iz slame
h kamnom žrmelj v njihovo črevo.

In po vsej deželi, kamor seže,
žvižgajo goljuf, morilec, vrag...
Zavolj téga, ker srp klasje reže,
kakor režejo labodom vrat.

1921

Pesem o kruhu

To je ta razbojniška okrutnost,
ljudska bol njen smisel je grenak.
Težko klasje reže srp brezčutno,
kakor režejo labodom vrat.

Naša polja so od nekdanj znana,
v njih avgusta ob svitanju drhti.
V snope je povezana vsa slama
in vsak snop se žolto truplo zdi.

Na vozovih kot na katafalkih
vozijo v sušilnico jih – v grob.
In voznik, ko s vpitjem konja mlati,
poje bilje jim kot kakšen pop.

Potlej jih pazljivo in brez zlobe
razvrsté po zemlji vzdolž, počez
in izbijajo koščice drobne
s cepci iz suhljatastih teles,

In nobeden niti ne pomisli,
da je slama prav tako telo!...
Ljudožerci-mlini pa z zobmi si
jemljejo koščice, da jih stro.

Preostala mi je zabava:
prste v usta – in radosten žvižg.
Raznesla se grda je slava,
da kvantač sem in škandalist.

Kakšna zguba v aboti prešerni!
Smešnih zgub je v življenju preveč!
Sram je je, da bil sem kdaj veren,
grenko, da ne verujem zdaj več.

O daljave, ve zlate v dalji!
Vse izniči vsakdanji pepel.
In kvantal sem in sem škandalil
zato, da bi bolj silno gorél.

Pesnikov dar – nežnost, dobroto
zaznamuje usoden pečat.
Belo vrtnico s črno kroto
na zemlji poročil bi rad.

Niso se ujeli, razpleli načrti,
skrite nakane rožnatih dni.
A če gnezdili v duši so črti,
so torej živeli angeli v nji.

Zato hočem nemirne čudi,
ko bom zapuščal tuzemski kraj,
poprositi v zadnji minuti
nje, ki bodo z mano tedaj –

da za vse grehe na poti težaški,
za mojo nevero v blagodat,
pelože me v ruski rubaški
pod ikone za zmeraj spat.

1923

Prevedel Tone Pavček